

Pokasaha- ja hevossavotoiden aikaan - 50 -luvulla - miehet ja hevoset olivat puunkorjuussa valttia.

Koneellinen korjuu oli vielä tyystin lapsenkengissä.

Uusi aika teki kuitenkin tuloaan.

Yhä useammalla jätkällä pokasaha vaihtui moottorisahaan ja ensimmäiset traktorit uskalsivat haastaa hevosen ajotyössä... Näin alkaa koneellisen puunkorjuun historia.

“Alussa oli savotta, pokasaha ja Einari...”

Näin alkaa vieremäläisen, metsätyömiehestä

teollisuusneuvokseksi edenneen, Einari Vidgrénin ja sittemmin koko Ponssen värikäs tarina, johon on kirjoitettu uusia lukuja tihenevään tahtiin 1960 -luvun lopulta lähtien.

Yhdeksi maailman suurimmaksi metsäkonevalmistajaksi kasvanut Ponsse Oyj juhlii tänä vuonna 40-vuotista taivaltaan.

Juhlallisuuksia on luvassa pitkin vuotta, suurimmat elokuussa Vieremällä ja syyskuun alussa FinnMetko-näyttelyssä.

Metsäalaa rajuin kääntein koetellut maailmanlaajuinen taloustaantuma pakotti Ponssen sopeuttamaan toimintaansa.

Vieremällä talouden sanelemat toimet on käännetty vahvuudeksi.

Toimintoja tiivistettäessä löytyi yrityksen menestyksen ja paljon puhutun Ponsse-hengen perusta: yhteinen tekeminen.

Pahin taantuma on nyt takana ja Ponsse on jälleen matkalla kasvun tielle.

40 -vuotias
katsoo
luottavaisesti
eteenpäin

PONSSE ON

Ponssen johtomiesten, hallituksen puheenjohtaja, teollisuusneuvos Einari Vidgrénin ja toimitusjohtaja Juho Nummelan olemuksesta paistaa usko tulevaan. Uusia koneita lähtee tehtaalta viime vuotta vilkkaammin - ei tietenkään huippuvuosien malliin, mutta tilauskanta on kasvussa. - Tilausvirta määrittellee tehtaan tahdin. Lomautukset ovat vielä päällä, nyt töitä tehdään yhdessä vuorossa, kertoo Nummela.

TAAS KASVUN TIELLÄ

- Parempaan suuntaan ollaan menossa, sitä ei tarvihe eppäillä, vastaa Einari Vidgren kysymykseen, miltä tilanne laman kutistamilla metsäkonemarkkinoilla tuntuu tammikuun lopussa 2010.

Koska pörssiyhtiöstä on kyse, Einari, Ponsse Oyj:n hallituksen puheenjohtaja sen paremmin kuin toimitusjohtaja Juho Nummelakaan eivät pörssin tiedotussääntöjen rajoittamina voi kertoa numeroita esimerkiksi tilauskansta. Ne nähdään vain osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöstiedotteissa.

Viime vuoden tilinpäätöksen avainluvut julkaistaan toisaalta tämän jutun yhteydessä.

Toimittajalla on kuitenkin vapaus tulkita Ponssen johtomiesten puheista ja eleistä miesten ja koko yhtiön tuntoja ja tunnelmia. Mielialan tunnistaa helposti hyvin toiveikkaaksi. Usko laman taantumiseen on vankka.

Käänte parempaan koettiin syksyn aikana, se todettiin jo yhtiön heinä-syyskuun osavuosikatsauksessa lokakuun lopussa. Silloin Juho Nummela puhui metsäkonemarkkinoiden mallillisesta piristymisestä. Tammi-kuussa johtomiesten puheista kuului, että markkinat ovat nyt vilkastumassa kiihtyvällä vauhdilla.

Edellytykset uudelle kasvulle ja menestymiselle vientimarkkinoillakin ovat yhtä hyvät kuin ennen taantumaa.

- Merkittävää on, että olemme nykytilanteessakin edelleen mukana kaikilla niillä markkinoilla, missä olimme laman alkaessa, korostaa Juho Nummela. - Toimintoja on tiivistetty, mutta mitään ei lopetettu. Ainoa isompi muutos oli kuorivien kourien tuotanto, joka kotiutettiin Brasiliasta Vieremälle.

Raju pysähdys

Metsäkoneiden kysyntä py-

Kuva: Ponsse Oyj

Ponssen läpimurto osui vuoteen 1983. Silloin esiteltiin sittemmin legendaariseen maineeseen kohonnut Ponsse S15 -kuormatraktori. Koneen runko oli rakennettu osittain alumiinista, minkä ansiosta se oli huomattavasti kilpailijoitaan kevyempi. S15 oli tuotannossa vuoteen 1988 asti.

Kuva: Ponsse Oyj

Tältä näyttävät 90-luvun Ponsset. Muotoilu on Ponssellalla ollut tärkeä osa konesuunnittelua. Se on myös huomattu. Tämä muotoilu sai Pro Finnish Design -palkinnon vuonna 1992. Nykymuodot palkittiin vuonna 2003 Fennia Prize -kunniamaininnalla.

Vuonna 2000 Ponsse uudisti perusteellisesti koko mallistonsa. Silloin myös Beaver-harvesteri näki päivänvalon. Ulospäin näkyvin uudistus oli moderni pyöreä muotoilu ja toiminnallisesti merkittävin oli uuden koneenohjausjärjestelmän, OptiControlin, käyttöönotto. Kun vielä moottoriksi vaihtui Mercedes-Benz ja väriksi hopeanharmaa ei ollut ihme, että alettiin puhua metsien johtotähdestä, metsien merustasta tai metsien hopeanuolesta.

"Pazin keltainen" palasi koneiden värikyteen vuonna 2005 kun Ponsse täytti 35 vuotta.

Ponsse Pazin markkinointiesitteen kansisivu vuodelta 1972. Esitteeseen oli sovitettu mukaan myös huolettoman Ponsse-koiran tarina.

sähtyi milteipä kaikilla markkinoilla 2008 vuoden puolivälin tienoilla talouslaman iskiessä. Siitä alkoi konevalmistajien taistelu kustannusten pienentämiseksi. Ponsseella ensimmäiset yt-neuvottelut käynnistyivät loppuvuodesta 2008.

- Se oli raju pysähdys. Vienti-markkinat lähtivät käytännössä alta pois, yhtiössä oli henkilöstöä yli tuhat ja tase aika raskaana, vaihto-omaisuutta oli paljon ja kulut tosi isot, luettelee Nummela.

Einari ilmaisee saman asian kansanomaisemmin. - Meillä lama oli tosiasiaa tervehdytännyt toimintaa. Kulut olivat kasvaneet liian nopeasti ja väkeäkin oli kertynyt liikaa.

Yt-neuvottelut eivät koskaan ole helppoja, sanoo Nummela. - Me selvisimme ainakin minun mielestäni niistä kunnialla. Neuvotteluyhteys oli hyvä ja

Kuva: Ponsse Oyj

tilannetta purettiin yhdessä henkilöstön kanssa täysin avoimesti. Neuvotteluihin käytettiin aikaa niin paljon kun tarvittiin.

Lama-aika on Nummela mukaan ollut kaiken kaikkiaan iso kasvun paikka. - Se on opettanut koko organisaation keskustelemaan oikeista asioista.

Neuvottelujen myötä koko Ponsse -konsernin henkilöstö väheni noin 1.100:sta runsaaseen 800:aan. Lisäksi aloitettiin määräaikaiset lomautukset, joita jatketaan edelleen. Kustan-

Tästä lähdettiin 1960-luvun lopulla (kuva ylh.) ja tähän on tultu (kuva oik.) .

Ensimmäiset protoponsset koottiin Einarin siskon miehen, kyläseppä Kauko Väisäsen, pajassa. "Kaken pajasta" on pitkä harppaus nykypäivään ja Ponsse Oyj:n 25.000 neliömetrin toimitiloihin.

TURVATANKKI

TURVALLISEEN POLTTOAINEEN KULJETUKSEEN

Turvatanke on IBC-pakkaus ja täyttää voimassa olevat vaatimukset polttoaineen kuljetukseen.

TURVATANKKI I-sarja - Muotoiltu kestävämmän kovassakin käytössä

TURVATANKKI II-sarja - Kaikkiin tarpeisiin

TURVATANKKI Polttoainesäiliöt

- Laaja mallisto (20 eri mallia 330-2800 l)
- Koneyrittäjille suunniteltu
- Kaikissa säiliöissä (ei PickUp) lukittava kaappi yhteille ja tankkausvälineille
- Mallit sopivat PickUpien lokasuojien väliin

 METSÄTYÖ OY
www.metsatyo.fi

Kiltintie 13
13130 Hämeenlinna
(03) 644 0400

Kiilatie 5
40320 Jyväskylä
(014) 338 8700

Alakorkalontie 42
96300 Rovaniemi
(016) 321 0100

nusjahdissa käytiin läpi kaikki mahdollinen. - Nyt kulurakenne on erilainen, samoin varastot ovat ihan toista luokkaa.

Tiivistynyt porukka on myös löytänyt uudelleen Ponssen vanhan vahvuuden, yhdessä tekemisen. - Porukalla kun tehdään ja keskustellaan niin silloin löydetään parhaat ratkaisut, tietää Einari.

- Yhdessä tekeminen on voimavara. Siinä jokainen mielipide on yhtä tärkeä; se on paljon puhutun ja kehitetyn Ponssehengen perusta.

Uudet tuotteet nousun tukena

- Otimme neuvotteluissa linjan, että tuotekehitystä, myyntiä eikä huoltopalveluja heikennetä. Jälkikäteen ajatellen se oli äärettömän hyvä päätös. Nyt meillä on uusia tuotteita nousun tueksi. Ponssen tuoteke-

- Metsäkoneiden kysynnän odotetaan kasvavan vuoden alkupuolella aikana maltillisesti ja loppuvuonna ripeämmin, joskin markkinoiden ennustettavuus on yhä vaikeaa, arvioi toimitusjohtaja Juho Nummela.

Tilaukset kääntyi syksyllä kasvuun

Ponssen tilinpäätöstiedot vuodelta 2010 kertovat suunnan kääntyneen. Vaikka koko vuoden liikevaihto, 146,7 miljoonaa euroa, jäi puoleen edellisvuodesta ja tulos tappiolliseksi, on tilinpäätöksessä ja toimitusjohtajan näkemyksissä tulevasta monta positiivista signaalia koko puunkorjuualankin kannalta.

Tilaukset olivat katsauskauden päättyessä 20,3 (vuotta aiemmin 23,9) miljoonaa euroa. Lukuun eivät enää sisälly jälleenmyyjien vähimmäisostositoumukset (viime vuoden luku oikastu).

Kun vertaa vuodenvaihteen tilauksia viime vuoden kolmannen neljänneksen lukuihin, joissa jälleenmyyjien sitoumukset ovat mukana voi päätellä todellisen tilaukskannan vähintäänkin kaksinkertaistuneen syksyn aikana.

hityksessä Suomessa työskentelee runsaat 50 henkilöä.

- 8w Ergon ja Foxin kehittäminen ja tuotantoon tuominen onnistuivat nopeasti ja hyvin. Uudet tuotteet ovat nyt osoittautumassa Ponssen uusiksi "syömähampaiksi". - Ne osuivat juuri asiakkaiden tarpeisiin, toteavat Vidgrén ja Nummela lähes yhdestä suusta. - Foxin osalta avainasia on uusi nosturi. Se on hyvä konstruktio ja asiakaskunnan mieleen.

Juhlaa pitkin vuotta

Ponssen 40-vuotisjuhla näkyy kautta maailman. - Tuomme asiaa esiin pitkin vuotta eri tapahtumissa, messuilla ja demokiertueilla. Ulkomailta tytäryhtiöissä on omia juhlia ja iso pääjuhla pidetään elokuussa Viereellä. Tapahtuman yhteyteen on rakenteilla myös erilaisiin teemoihin keskittyviä seminaa-

Koiran niminen metsäkoneyhtiö

Merkipaaluja vuosikymmenten varrelta

Ponssen metsäkonehistoria alkaa 60-luvun lopulta, kun jatkuvasti hajoaviin koneisiin kyllästynyt Einari Vidgrén päättää rakentaa sellaisen metsätraktorin, joka kestää. Prototyyppi syntyy kyläpajassa yhdeksässä kuukaudessa. Harmaa, monen mielestä ruma kone saa nimekseen Ponsse, kylällä kiertelevän kulkukoiran mukaan.

Kone pärjäsi Tehdaspuun savotassa paremmin kuin muut, ja vuoden käytön jälkeen Tehdaspuu kehotti Einaria valmistamaan lisää samanlaisia. Ponsse Oy syntyi 1970 heti, kun varmuus Vieremän kunnan tuesta teollisuushallin rakentamisessa saatiin.

Ensimmäinen sarjavalmistuskone oli PAZ-kuormatraktori. Seuraavien 10 vuoden aikana koneita valmistui viiden koneen vuosivauhilla. 80-luvulle tultaessa tuotantomäärät alkoivat pikkuhiljaa kasvaa. Yrityksen alkuvuosina kehitystä hidastanut vaikea rahoitustilanne helpottui kun Kehitysalue-rahasto lähti tukemaan kasvua.

Ponsse oli kuitenkin vielä varsin tuntematon metsäkone-merkki isojen, Valmetin, Lokomon ja Volvon, puristuksessa.

Asia muuttui kertaheitolla vuonna 1983, kun kevyt alumiinirunkoinen Ponsse S15 -kuormatraktori esiteltiin. Siitä tuli menestystuote, ja pohja Ponssen kasvuille.

Vuonna 1986 oli seuraavan askeleen ja uuden aluevaltauksen aika. Alkoi motojen aikakausi ja Ponsse teki ensimmäisen harvesterikouransa. H520-koura osoittautui kuitenkin epävarmaksi ja sen historia jäi lyhyeksi. Jo saman vuoden syksyllä syntyi H60, joka on nykykourienkin perusta. H60 lie-nee maailman eniten myyty harvesterikoura. Valmistusmäärä lasketaan jo tuhansissa.

Samoihin aikoihin kehitettiin harvesterinosturi HN 125.

1988 joulukuussa Ponsse myytiin. Skoppilainen teollisuus-sijoitusyhtiö Interpolator Oy halusi rakentaa vahvan Norcar-metsäkoneryhmän, joka pärjäisi maailmallakin ja Ponsse sopi palapeliin. 90-luvun laman myötä Norcar ajautui konkurssiin, Interpolator selvitystilaan ja Ponsse päätyi myyntilistalle. 1993 Vidgrenit ostivat yrityksen takaisin.

"Kun myöntihinta oli ollut hyvä ja kun takasinostohinta oli sopiva, niin pithän semmonen kaappa tehdä, jotte tuottava tehas jootuna konkurssiin ja huijariin kässiin". Näin Einari kuvaa tapahtumia Ponssen 30-vuotishistoriikissa.

Uuden alun myötä Einari vei Ponssen pörssiin vuonna 1995. Listautumisessa kertyneet varat yhtiö sijoitti kansainvälistymiseen. Tytäryhtiöitä alettiin perustaa maailmalle ja alkoi vauhdikkaan kasvun aika.

reja, kertoo Juho Nummela.

- Oikein kunnon juhlat, niin kuin Ponssellalla on tapana, vahvistaa Einari.

Toinen kotimaan päätapahtuma on syksyn FinnMetko -näyttely, siellä pääosassa ovat uudet tuotteet.

40-vuotisjuhlasta muistutetaan koneissakin. Juhlavuonna valmistettuja koneita koristaa 40-vuotisjuhlalogo, jossa on kuvattuna Ponssen ensimmäinen PAZ. Juhlavuoden mallit myydään myös tavallista mukeamman varustepaketin kera.

Nettisivuille on rakennettu oma historiasivusto. Sieltä löytyy Ponssen tarinan ja vuosikymmenten merkkipaalujuhien ohella myös asiakkaiden kertomuksia ja kuvia. Historiasivuston kuukausikisassa kisataan Ponsse-tietäjän tittelistä.

Värikkäitä vuosia

Ponssen 40 vuoden historia koostuu varsin värikkäistä vuosista. Yhtiö on henkilöitynyt vahvasti perustajaansa Einari Vidgréniin, mutta menestyksen takaa löytyy - hyvien asiakkaiden lisäksi - iso joukko avainhenkilöitä. Einari nostaa näistä esiin kaksi.

- Ponssen johdossa vuosia ollut veljeni Esa Vidgren ja Jouko Kelppe, meidän ensimmäinen insinööri, joka tuli taloon 1971. ja jäi eläkkeelle viime vuonna.

Ponssen tuotekehitys on tehnyt tosissaan töitä taantuman aikana. Uudet tuotteet, mm. Ergo 8w ja Fox, osuivat hyvin asiakkaiden tarpeisiin ja ovat nopeuttamassa lamasta toipumista.

Juhlavuoden tapahtumia

Ponssen juhlavuosi ja juhluvuo-
den tapahtumat Suomes-
sa huipentuvat loppukesään.

Varsinainen 40-vuotisjuhl-
henkilökunnalle ja asiakkaille
järjestetään elokuussa Viere-
mällä.

Toinen kotimaan päätapah-
tuma on FinnMETKO 2010 näyttelyssä 2.-4.9.2010, Jämsän-
koskella.

Kansainvälisesti juhluvuo-
den tapahtumien sarja alkaa Venä-
jältä. Ponsse on näkyvästi mukana alan tapahtumissa eri puolilla Venäjää koko kevään ajan. Maaliskuun lopussa on varsinainen 40 -vuotisjuhl Pietarissa ja samalla kertaa juhlietaan tytäryhtiö OOO Ponssen 5 vuoden taivalta. Venäjällä metsätapahtumia riittää vielä kesällä ja loppuvuodestakin.

Juhlavuosi ja juhluvuo-
den tuotteet ja palvelut ovat näyttävästi esillä myös Euroopan ja Pohjois-Amerikan metsäalan messu-
tapahtumissa. Ohjelmassa ovat mm. Elmia World Bioenergy 25.-27.5. Ruotsissa ja Euroforest 17.-19.6.2010 Ranskassa.

Demoja ja Road Show -tunnelmaa on luvassa pitkin vuotta eri puolilla maailmaa. Alustavassa ohjelmassa ovat ainakin Suomi, Ruotsi, Norja, Iso-Britannia ja Latinalainen Amerikka.

Hän on ollut mukana kaikkien Ponsse-koneiden kehittämises-
sä ensimmäisiä prototyyppejä
lukuun ottamatta.

- Joukon varsinainen "diplo-
mityö" oli Ponsse S15 alumiini-
kone vuonna 1983. Hän kehitti
myös ensimmäiset hakkuupäät
ja ensimmäisen harvesterinos-
turin. S15 on yksi meidän his-
toriamme tärkeimmistä merk-
kipaaluista. Sillä me päästiin tie-
toisuuteen ja se ohjasi myöhem-
min metsätraktorin kehitystä,
kuvailee Einari.

80-luvun S15-koneet ovat

edelleen työkunnossa ja omis-
tajat pitävät niistä tiukasti kiin-
ni. - Meillä oli tarkoitus hank-
kia Ponsse S15 näytteille tehtaalle Vieremälle metsämuseo
Lustoon siirretyn PAZin tilalle,
mutta kukaan ei myynyt, ker-
too Einari.

Asiakas on Ponssellalla ollut aina toiminnan keskipisteessä. Vuosien varrella tärkeät ratkaisut on tehty asiakkaita ja asiakkaiden pärjäämistä ajatellen. Silloinkin kun Ponsse ostettiin takaisin, vuonna 1993.

- Oli pelko, että hyvä tuote

häviää ja pelko siitä, miten käy asiakkaille, kenelle jää huolto-
vastuu vai jääkö kenellekään,
selittää Einari ratkaisua. - Jos firma loppuu, niin asiakas jää hel-
posti tyhjän päälle.

Neljään vuosikymmenen yri-
tyshistoriaan mahtuu niin hyviä
kuin raskaitakin hetkiä.

- Paras hetki oli se, kun saatiin ostettua firma takaisin, sanoo Einari empimättä. Huumori-
miehenä hän määrittää toiseksi parhaan hetkenkin. - Se oli se, kun firma myytiin.

Yrityshistorian raskain hetki nostaa edelleenkin tunteet pintaan. Einarin veli Ponssen silloinen toimitusjohtaja Esa Vidgrén kuoli yllättäen 44-vuotiaana vuonna 1994. - Se oli yritykselle ja meille kaikille kova paikka.

Einari Vidgrénillä on oma-
kohtaista kokemusta metsäko-
neista likimain puolen vuosisa-
dan - koko koneellisen puun-
korjuun historian - ajalta. Onko
koneissa vielä kehitettävää?

- Kyllä sitä vieläkin on. 10 vuot-
ta sitten tuntui, että koneet ovat
melko valmiita, mutta edelleen
ne kehittyvät. Tuskin mitään
mullistavaa tapahtuu mutta pie-
nilläkin asioilla tehokkuus para-
nee. Otetaan vaikkapa joukko-
käsittely, sen myötä yrittäjä pär-
jää nyt energiapuun korjuussa-
kin.

